

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Головне управління освіти і науки

Ордена «Знак Пошани» ВПУ №75

**Роль бібліотеки професійно-технічного
закладу у формуванні професійної
компетентності робітничих кадрів**

Виконала: бібліотекар ВПУ №75
Нікітюк Валентина Омелянівна

Адреса училища:
Дніпропетровська область
Покровський район
с. Олександрівка
вул. Шкільна, 10
тел. 2-12-78

2012р.

**Проект організації роботи бібліотеки ПТНЗ,
спрямований на формування професійної
компетентності випускників.**

Світова глобалізація, швидкий розвиток наукових досліджень, нові інформаційні технології потребують прискореного випереджального інноваційного розвитку освіти, створення умов для розвитку особистості, її інтелекту й духовності. А отже, і постають нові вимоги до сучасного випускника професійно-технічного навчального закладу.

Ступінь самовизначення й самореалізації особистості випускника безпосередньо залежить від рівня його інтелектуального, морального та творчого розвитку.

Самовизначення учня ПТНЗ зумовлене сучасним рівнем розвитку суспільства, в якому постійно зростають вимоги до професіоналізму робітничої професії, та мобільності спеціалістів різних галузей виробництва.

Врахування ціннісних орієнтирів особистості, її мотивів, інтересів, індивідуальних особливостей визначають професійну самореалізацію, її професійне становлення, яке впливає на вибір професії.

Самореалізація учня ПТНЗ залежить від життєвої компетенції, що допомагає вдосконалюватись і розвиватись у професійній діяльності.

Модернізація системи професійно-технічної освіти спрямована на сучасні інтегровані професії, що спонукають до глибокого осмислення суті й характеру двох невід'ємних, взаємопов'язаних складових традицій та інновацій, які роблять випускника більш підготовленим до динамічних змін на ринку праці.

Успіх отриманої професії залежить від зрозумілості мети, яку особистість ставить перед собою, від зрілості мотивів, що спонукають її працювати, ставлення молодого фахівця до трудових обов'язків, від відповідності її здібностей, загальної та спеціальної підготовки вимогам праці. Чим більше особистість захоплюється своєю професією, тим легше вона переборює ситуаційні труднощі, досягає більших успіхів, одержує більше задоволення.

Сьогодні молодь намагається обрати таку професію, яка дасть їй гарантоване робоче місце, гарні умови праці, зарплатню, яка задовольнить елементарні людські потреби та реалізуватися як самостійна особистість. В свою чергу роботодавцям потрібен грамотний, розумний і професійно освічений працівник, який досвідчено користується персональним комп'ютером та передовою технікою. Дисциплінований, фізично здоровий, комунікабельний, доброзичливий, творчий. Здатний вирішити нестандартні завдання, ощадливий та активний учасник виробництва. Мобільний, який легко навчається всьому новому, відповідальний майстер-виробничник високого класу. Одним словом – компетентний.

Основним завданням на сучасному етапі розвитку професійно-технічної освіти дати учням базові компетентності і сформувати уміння та навички розвивати їх протягом життя через самоосвіту та практичну діяльність з використанням власного досвіду.

Професійна компетентність – стрижень трудової діяльності, шлях до професійної досконалості, який починається ще до професійного навчання і продовжується все життя. До неї входять:

- розуміння своєї життєвої мети;
- знання своїх схильностей та здібностей;
- прагнення до їх розвитку;
- формованість трудових навичок;
- здатність до професійного та життєвого вибору;
- наявність навичок самоорганізації;
- уміння оцінювати і вдосконалювати свої професійні можливості;
- здатність якісно і безпомилково виконувати свої функції як у звичайних так і в екстремальних умовах;
- успішно освоювати нове і адаптуватися до умов, що швидко змінюються;
- знання нормативно-правової бази, що регулює трудову діяльність;
- творчо мислити, бути спроможним до вибору альтернативи, які пропонує сучасний ринок праці.

Цілеспрямоване набуття знань, умінь та навичок сприяє особистісному культурному розвитку, здатності швидко реагувати на запит часу. І тому саме бібліотеки своїм соціальним призначенням сприяють оволодінню новими знаннями, яких сьогодні надзвичайно потребує наше суспільство. Серед першочергових завдань бібліотеки ВПУ №75 – виховання фахівців, які навчатимуться і працюватимуть в умовах постійного зростання інформаційного потоку, фахівців з високим інтелектуальним потенціалом, інформаційною та професійною компетентністю.

Бібліотека організовує свою діяльність спільно із класними керівниками, майстрами виробничого навчання, вихователями, психологом та соціальним педагогом відповідно до плану роботи.

У роботі бібліотеки пріоритетними є форми індивідуальної та групової роботи з читачами. Індивідуальна робота з учнями розпочинається ще з першого курсу. шляхом анкетування та бесід виявляємо інтереси та запити читачів. При запису учня до бібліотеки на формулярах відмічаємо чим він цікавиться які книги хотів би прочитати безпосередньо по обраній професії. Потім складається рекомендаційний список літератури або план читання.

Виявити інтереси та нахили учнів допомагає анкета «Професіонал майбутнього».

1. На чому базуються ваші знання про обрану професію?
 - а) рекомендація батьків;
 - б) рекомендація друзів;
 - в) рекомендація вчителів;
 - г) читання книг, періодики, перегляд телепередач та радіо.
2. Що вплинуло на ваш вибір?
 - а) престижність;
 - б) оплата праці;
 - в) перспективність ;
 - г) покликання;
 - д) умови праці.

3. Які спеціальні предмети вам необхідні для оволодіння майбутньою професією?

4. Які оцінки ви маєте з цих предметів?

5. Чи вистачає вам підручників по вашій професії в училищній бібліотеці?

6. Якщо не вистачає, де ви ще їх берете?

а) в районній бібліотеці;

б) в сільській бібліотеці;

в) у друзів та знайомих.

7. Які фахові журнали та газети ви б хотіли прочитати у нашій бібліотеці.

8. який предмет ви хотіли б знати глибше ніж він представлений у підручнику?

9. Чим вам подобається займатися у вільний час?

10. Як ви вважаєте, що є головним у житті?

а) успішна діяльність з обраної професії;

б) сім'я і виховання дітей;

в) однаково важливі і сім'я і робота.

Великою популярністю серед читачів користуються книжкові виставки: «У світі професії», «Майбутньому техніку-електрику», «Майбутньому техніку-механіку», «Готуємо смачно та корисно», «Уклін тобі хлібе», «Календар професій» - це невеличкі виставки присвячені офіційним святam різних галузей.

Бібліотека училища сприяє успішному засвоєнню учнями навчальних програм. На виховних годинах знайомить із фаховою літературою, виконуються різні види довідок. Видаючи ці довідки потрібно стимулювати учнів до самостійного пошуку необхідної інформації в каталогах та картотеках, де вони зможуть знайти все, що їм необхідно, в тому числі й про свою. Професію і все, що пов'язане з нею. Наприклад картотека «Жатки», «Сільськогосподарські машини» та інші допомагають швидко знайти все, що потрібно технікам-механікам. Технікам-електрикам допомагає картотека «Електрифікація та автоматизація сільського господарства».

Питання становлення і розвитку обдарованості завжди перебуває у центрі уваги. Бібліотека спрямовує свою роботу з обдарованими дітьми на розвиток їхніх творчих здібностей та досягнення конкретних результатів. Залучення до творчої діяльності відбувається на перших етапах професійної кар'єри. В подальшому весь педколектив училища намагається добитися щоб професійна діяльність учнів здійснювалася із власної ініціативи та з максимальним розвитком у них готовності до творчості, яка втілюється і різних сферах життєдіяльності людини. Необхідно щоб учні брали активну участь в різних конкурсах, олімпіадах, турнірах. Для розвитку творчих здібностей, інтелектуального потенціалу ефективними є проблемні, дослідницькі, пошукові методи навчання. Викладач чи майстер виробничого навчання має бути впевненим, що учень зможе самостійно знайти в бібліотеці необхідну йому інформацію для пошуку істини. Для цього бібліотекарі систематично проводять бібліографічне інформування, мета якого доводити до відома кожного педагога, виходячи з його потреби і запитів, інформацію про нові надходження літератури, додаткову літературу з предмета, інноваційні напрями наукових досліджень у педагогіці, методиці викладання предметів. Бібліотека обладнана комп'ютерною технікою, завдяки чому користувачі мають доступ до електронних засобів навчання, що значно полегшує пошук потрібної інформації.

До програми декад входять такі заходи, як виставки технічної творчості, вікторини, засідання круглих столів, диспути, зустрічі з представниками базових підприємств, з випускниками училища. Учні готують цікаву інформацію, яку вони беруть із підручників, фахових періодичних видань та Інтернету. Оформлюються книжкові виставки із влучними цитатами та малюнками, намальованими учнями, проводяться бібліографічні огляди та інше.

Ці всі заходи активізують пізнавальну діяльність учнів як на уроках так і в позаурочний час, поглиблюють їх знання, вдосконалюючи вміння та навички загального і професійного характеру. Розвивають у них професійні інтереси і стимулюють творчий потенціал, що сприяє набуттю життєвої та професійної компетентностей.

Тому і зусилля бібліотеки спрямовані на те, щоб знайти, підтримати, розвинути в учнівській молоді кращі людські якості, закласти механізм самореалізації, саморозвитку, самовиховання.

Правильно поставити мету, прийняти вірне рішення, за допомогою знарядь праці та творчого підходу в життя – таке завдання будь-якого професіонала.

Творча праця – це не тільки творіння чогось нового, незвичайного, а ще й розкриття людиною своєї індивідуальності, спосіб утвердження особистості. Бібліотекою спільно з керівниками групи електриків була проведена година спілкування «Я - особистість». Мета цього заходу: - сприяти усвідомленню свого потенціалу, вмінь і бажань; розвивати вміння брати на себе відповідальність за власне життя і становлення активної життєвої позиції, допомогти дізнатися про ринок праці, шляхи і способи працевлаштування.

Коли в роботі поєднується розум, знання, досвід, творчість, активність, вдача людини – вона набуває естетичного значення. По своєму гарна праця сільських трударів. Тут по-особливному відчувається злиття людини з природою, що надає сільськогосподарській праці особливо емоційні відчуття. На цю тему бібліотекою училища спільно із працівниками районної бібліотеки проведено диспут «Чи потрібна краса праці в сільському господарстві?» та бесіда «Екологічні проблеми нашого району», в якій були порушені такі питання:

- а) забруднення довкілля побутовим сміттям;
- б) забруднення довкілля при використанні машин;
- в) екологія культури і мораль нашої цивілізації.

Здобути естетичну насолоду від праці, відчуті її красу може кожний. Але досягає цього той, хто вкладає в працю всі свої здібності, хто, досягнувши майстерності, не зупиняється на досягнутому, а продовжує ці пошуки протягом усього свого життя, хто в праці бачить ту сферу, в якій найповніше можуть розкриватися людські здібності, талант.

Людина праці здавна оспівувалася у народній творчості. Їй присвячують свої твори композитори, художники, поети, драматурги.

Бібліотекою училища на цю тему проведено бібліографічний огляд літератури «Праця – основа людського життя».

Ефективним є проведення Днів інформації «Якщо ти обрав професію механіка, електрика, кухаря і т. д», на яких подається вся інформація здобута із різних джерел: книги, періодика, інтернет.

Для випускників училища створено прес-досьє «Абітурієнту», де зібрані матеріали про вищі і середні заклади, та правила прийому до них.

Всі ці заходи які проводяться бібліотекою спільно з педколективом училища, спонукають учнів до творчості, що забезпечує формуванню у них мобільності, самостійності, ініціативності. Виховується здатність до швидкої зміни виду професійної діяльності та посилення мотивації до постійного вдосконалення професійної майстерності.

Директор ВПУ № 75

О.М. Чебанко

Заступник директора з НВР

Н.В. Цикало

**Бібліотекар ордена «Знак Пошани»
вищого професійного училища № 75
Нікітюк Валентина Омелянівна**